

Sygnatura akt III RC 30/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ż., dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Żaganiu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący: Prezes SR Andżelika Suwalska

Protokolant: sekr. sąd. Patrycja Szymańska

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 r. w Żaganiu

sprawy z powództwa małol. D. M., W. M. reprezentowanych przez opiekunów prawnych B. i P. małżonków W.

przeciwko R. M., J. M. (1)

o alimenty

I. powództwo oddała;

II. zasądza od małoletnich powodów D. M. i W. M. reprezentowanych przez opiekunów prawnych B. i P. małżonków W. solidarnie na rzecz pozwanych J. i R. małżonków M. kwotę 2417,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego .

Sygn. akt III RC.30/16

UZASADNIENIE

W dniu 1 lutego 2016 roku, do Sądu Rejonowego w Żaganiu wpłynął pozew małoletnich D. M. i W. M., reprezentowanych przez opiekunów prawnych B. i P. W. przeciwko pozwany J. M. (1) i R. M., w którym powodowie domagali się zasądzenia od pozwanej J. M. (1) i pozwanego R. M. na rzecz małoletniego D. M. i małoletniej W. M. alimentów w kwotach po 400,00 złotych miesięcznie od każdego z pozwanych, płatnych z góry do 10 dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia wniesienia pozwu.

W uzasadnieniu opiekunowie prawni małoletnich powodów podali, że małoletni przebywają w rodzinie zastępczej u swoich dziadków, którzy sprawują również funkcję opiekunów prawnych, albowiem matka małoletnich nie żyje, a ojciec dzieci został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad nimi. Ponadto, ojciec małoletnich J. M. (2) jest oskarżony o spowodowanie śmierci matki małoletnich i obecnie przebywa w Areszcie Śledczym w Ż. W toku jest sprawa karna. Ojciec małoletnich przed osadzeniem utrzymywał się z renty w wysokości 1.700,00 złotych netto miesięcznie. Z uwagi na to, że w/w nie stawiał się na posiedzenie komisji lekarskiej świadczenie powyższe wygasło. Tym samym, w ocenie strony powodowej, obowiązek alimentowania małoletnich spoczywa na rodzicach J. M. (2) – pozwanych J. i R. M., których sytuacja finansowa jest dobra. Otrzymują oni świadczenie emerytalne, a poza tym są właścicielami nieruchomości, w której zamieszkują.

Przedstawiciele ustawowi małoletnich powodów podnieśli również, że małoletni zamieszkują wspólnie z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym. Tym samym, opiekunowie prawni zobligowani są do ponoszenia wszystkich kosztów utrzymania i wychowania małoletnich, na które to koszty składają się opłaty związane z utrzymaniem mieszkania, zakupem odzieży, wyżywienia, leczenia. Opiekunowie prawni powodów utrzymują się z pensji P. W. w kwocie 1.300 euro miesięcznie. Dzieci posiadają rentę rodzinną w wysokości 844,45 złotych oraz świadczenie z (...) w Ż. w wysokości 660,00 złotych na każde dziecko. Ojciec małoletnich jest zobowiązany do świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego D. M. w wysokości 500,00 złotych miesięcznie, a na rzecz małoletniej W. M. w wysokości 400,00

złotych miesięcznie. Z uwagi jednak na pobyt w warunkach izolacji nie jest w stanie sprostać swojemu zobowiązaniu, dlatego też obowiązek alimentowania małoletnich winien ciążyć na dalszych krewnych – dziadkach ze strony ojca.

Pozwani J. i R. M., w odpowiedzi na pozew, z dnia 19 lutego 2016 roku (k.44-46) wnieśli o oddalenie powództwa w całości jako oczywiście bezzasadnego oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, albowiem pozwani nie dali powodów do wytoczenia powództwa.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwani podnieśli, że pozwani są dziadkami małoletnich powodów ze strony ojca. Ojciec małoletnich jest tymczasowo aresztowany. Przed osadzeniem J. M. (2) pobierał świadczenie rentowe w wysokości 1.700,00 złotych, które wygasło jedynie dlatego, że ojciec małoletnich, z uwagi na pozbawienie go wolności, nie stawiał się przed komisją lekarską w zakresie przyznania renty na dalszy okres. Obecnie, ojciec małoletnich powodów ubiega się o możliwość stawienia się przed kolejną komisją lekarską, co pozwoli mu na przyznanie świadczenie rentowego i tym samym możliwość dalszego egzekwowania świadczeń alimentacyjnych zaległych, jak i bieżących przez komornika sądowego.

Ponadto, w ocenie pozwanych, małoletni powodowie mają zaspokojone podstawowe potrzeby przez opiekunów prawnych, rentę rodzinną po matce oraz świadczenia dla rodziny zastępczej, a niebawem również świadczenie wychowawcze w łącznej wysokości 1.000,00 złotych. Małoletni powodowie są również współwłaścicielami nieruchomości położonej w Z..

Z kolei, sytuacja finansowa pozwanych jest bardziej skomplikowana. Pozwani są emerytami, ale na utrzymaniu posiadają troje dzieci, w tym dwoje dzieci wymaga stałej opieki z uwagi na niepełnosprawność. Poza tym, na pozwanych ciąży różnego rodzaju zobowiązania finansowe, w tym związane ze spłatą kredytu mieszkaniowego, który zaciągnął syn wraz z matką małoletnich powodów. Dodatkowo, pozwani ponoszą wysokie koszty utrzymania własnej rodziny. Pozwani podkreślili również, że opiekunowie prawni małoletnich powodów zawyżyli wskazane w pozwie koszty ich utrzymania, w szczególności ich udziału w kosztach utrzymania mieszkania, zakupu lekarstw, wyprawki szkolnej. W ocenie pozwanych, opiekunowie prawni małoletnich dysponują obecnie kwotą 2.164,45 złotych na utrzymanie małoletnich i jest ona wystarczająca na zabezpieczenie usprawiedliwionych potrzeb dzieci.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Małoletni powód D. M. urodził się w dniu (...) w Z.. Małoletnia powódka W. M. urodziła się w dniu (...) w Z..

Matka małoletnich M. W. zmarła w dniu 3 stycznia 2014 roku w Z.. Ojciec małoletnich powodów J. M. (2), postanowieniem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, z dnia 5 marca 2014 roku, w sprawie I. N..28/14, został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi, a małoletnie zostały umieszczone w rodzinie zastępczej u dziadków B. i P. małżonków W., zamieszkałych w C., ul. (...).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Żaganiu, z dnia 2 kwietnia 2014 roku, w sprawie I. N..189/14, dla małoletnich powodów D. M. i W. M. ustanowiono opiekę prawną, a obowiązki opiekunów małoletnich powierzono rodzinie zastępczej.

Dowód:

- odpisy aktów urodzenia małoletnich (k.11-12),
- odpis aktu zgonu matki małoletnich (k.13),
- postanowienie SR w Zielonej Górze z dnia 5.03.2014 roku (k.15),
- postanowienie SR w Zielonej Górze z dnia 2.04.2014 roku (k.14).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, z dnia 20 października 2014 roku, w sprawie III RC.186/14, zasądzono od ojca małoletnich powodów J. M. (2) alimenty na rzecz małoletniego D. M. w kwocie po 500,00 złotych miesięcznie, a na rzecz małoletniej W. M. w kwocie po 400,00 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 7 marca 2014 roku, płatne z góry do 10 dnia każdego miesiąca do rąk opiekunów B. i P. W. wraz z obowiązującymi odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności każdej z rat.

Dowód:

- wyrok SR w Zielonej Górze z dnia 20.10.2014 roku (k.85 akt SR Zielona Góra III RC.186/14).

W dniu 28 kwietnia 2014 roku, opiekunowie prawni małoletnich powodów złożyli wniosek o egzekucję alimentów od ojca małoletnich powodów u komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Głogowie.

Pismem, z dnia 12 czerwca 2014 roku, komornik sądowy zwrócił się do Wojskowego Biura Emerytalnego w Z. o dokonywanie potrąceń z renty dłużnika. Pismem, z dnia 24 czerwca 2014 roku, organ rentowy poinformował komornika sądowego, że będzie dokonywał potrąceń ze świadczenia dłużnika J. M. (2) do wysokości 60%, poczynając od dnia 10.07.2014 roku.

Pismem, z dnia 17 grudnia 2014 roku, Wojskowe Biuro Emerytalne w Z. zawiadomiło komornika sądowego, że od dnia 1 stycznia 2015 roku zaprzestaje dokonywania potrąceń alimentacyjnych ze świadczenia rentowego J. M. (2), albowiem ustało prawo w/w do wojskowej renty inwalidzkiej.

W dniu 20 lipca 2015 roku, komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Głogowie stwierdził bezskuteczność egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Kwota zobowiązań dłużnika alimentacyjnego została określona na 5.501,39 złotych.

Decyzją, z dnia 17 września 2015 roku, Wójt Gminy B. odmówił opiekunom prawnym małoletnich powodów przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego na rzecz małoletnich powodów D. M. i W. M..

Dowód:

- wniosek egzekucyjny (k.1 akt Kmp 10/14),

- pismo komornika z dnia 19.05.2014 roku (k.28 akt Kmp.10/14),

- pismo (...) w Z. z dnia 24.06.2014 roku i z dnia 13.11.2014 roku (k.32, k.50 akt Kmp.10/14),

- pismo (...) z dnia 17.12.2014 roku (k.55 akt Kmp.10/14),

- zaświadczenie komornika z dnia 20.07.2015 roku (k.79 akt Kmp.10/14),

- decyzja Wójta Gminy B. z dnia 17.09.2015 roku (k.97 akt Kmp.10/14).

Decyzjami, z dnia 2 grudnia 2014 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał małoletnim powodom D. M. i W. M., od dnia 1 października 2014 roku, renty rodzinne w wysokości 392,60 złotych netto miesięcznie.

Opiekunowie prawni małoletnich otrzymali świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania małoletnich powodów w rodzinie zastępczej spokrewnionej w kwocie łącznej 1.320,00 złotych miesięcznie, a następnie w kwocie łącznej 920,00 złotych miesięcznie.

Dowód:

- decyzja ZUS z dnia 2.12.2014 roku (k.18-19, k.21-24),

- decyzja (...) w Ż. z dnia 17.03.2014 roku (k.25-28).

Małoletni powód D. M. ma 8 lat i jest uczniem klasy (...) Szkoły Podstawowej w C., małoletnia powódka W. M. ma 3 lata, nie uczęszcza do przedszkola, pozostaje pod opieką babci. Małoletni D. uczęszcza na terapię psychologiczną, co kosztuje 70,00 złotych tygodniowo, lecz się również stomatologicznie, co kosztuje 100,00 złotych miesięcznie. Małoletnia powódka jest zdrowym dzieckiem. Opiekunowie prawni małoletnich ponoszą stałe koszty związane z zakupem dla małoletnich powodów odzieży, obuwia, wyżywienia, a dla starszego artykułów szkolnych.

Opiekunka prawna małoletnich powodów B. W. jest osobą niepracującą, nie jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna i nie posiada własnych dochodów. Pozostaje na utrzymaniu męża P. W., który pracuje na terenie Niemiec i zarabia 1.300,00 euro miesięcznie. Opiekun prawny małoletnich na własne utrzymanie wydaje około 350 euro miesięcznie, a także ponosi koszty dojazdu do pracy w kwocie około 800,00 złotych miesięcznie. Opiekunowie prawni małoletnich powodów ponoszą również koszty utrzymania dwóch samochodów osobowych, z których jeden należy do małoletnich powodów, a które wynoszą łącznie 1.080,00 złotych rocznie.

Rodzina zamieszkuje w domu jednorodzinnym, koszty utrzymania nieruchomości wynoszą: podatek od nieruchomości – 300,00 złotych rocznie, abonament telewizyjny i Internet – 115,00 złotych miesięcznie, gaz butlowy – 50,00 złotych miesięcznie, energia elektryczna – 300,00 złotych miesięcznie, wywóz śmieci – 20,00 złotych miesięcznie. Ponadto, opiekunowie prawni małoletnich ponoszą koszty związane z utrzymaniem mieszkania w Z., które w 1/2 części należy do małoletnich powodów. Na powyższe koszty składają się opłaty za czynsz w wysokości 340,00 złotych oraz za gaz i energię elektryczną w kwocie 28,00 złotych miesięcznie. Obecnie mieszkanie to nie jest użytkowane.

Dowód:

- rachunki i faktury (k.29-37),
- zaświadczenie o zarobkach (k.97-98, k.105-114),
- zeznania podatkowe za 2015 rok (k.99-104).

Pozwani J. M. (1) i R. M. utrzymują się ze świadczeń emerytalnych. Pozwana ma emeryturę w wysokości 840,00 złotych netto miesięcznie, a pozwany w wysokości 3.290,00 złotych miesięcznie. Pozwany R. M. jest osobą niepełnosprawną, a koszty jego leczenia wynoszą miesięcznie od 150,00 do 200,00 złotych. Pozwani wraz z dziećmi zajmują 1/2 domu jednorodzinnego typu bliźniak. Opłaty związane z utrzymaniem mieszkania wynoszą 350,00 złotych miesięcznie, a poza tym opłaty za energię elektryczną – 114,00 złotych miesięcznie, gaz butlowy – 50,00 złotych miesięcznie, Internet – 50,00 złotych miesięcznie, media – 50,00 złotych miesięcznie, wywóz śmieci – 50,00 złotych miesięcznie, woda – 162,00 złotych miesięcznie, zakup opału – 300,00 złotych miesięcznie, podatek od nieruchomości – 30,00 złotych miesięcznie, obiady syna W. w szkole – 80,00 złotych miesięcznie. Ponadto, pozwani spłacają zobowiązania finansowe w kwocie 440,00 złote miesięcznie oraz pożyczkę w (...) 500,00 złotych miesięcznie. Koszty utrzymania samochodu wynoszą 150,00 złotych miesięcznie, a koszty dojazdu córki na uczelnię – 70,00 złotych miesięcznie.

Na utrzymaniu pozwanych pozostaje troje dzieci. Jedna z córek studiuje na czwartym roku na kierunku pedagogika na Uniwersytecie (...) w trybie stacjonarnym. Na uczelni dojeżdża codziennie i nie pracuje dorywczo. Dwoje pozostałych dzieci pozwanych w wieku 22 lat i 33 lat ma orzeczony stopień niepełnosprawności od urodzenia z powodu wodogłowia i porażenia mózgowego. Niepełnosprawne dzieci pozwanych otrzymują renty socjalne w kwotach po 540,00 złotych miesięcznie oraz zasiłki pielęgnacyjne. Niepełnosprawny syn pozwanych uczęszcza do Zespołu Szkół (...) w Z. i codziennie jest odwożony przez matkę.

Pozwani posiadają mieszkanie w Z., w którym zatrzymuje się pozwana J. M. (1) podczas pobytu syna W. w szkole. Koszty utrzymania tego mieszkania wynoszą około 400,00 złotych miesięcznie.

Dowód:

- odpisy skrócone aktów urodzenia dzieci (k.51-53),
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (k.54-56)
- zaświadczenie (...) (k.57),
- rachunki i faktury (k.58-70),
- decyzja ZUS z dnia 1.03.2015 roku (k.71-72),
- decyzja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (k.73-74),
- zaświadczenia lekarskie (k.86-87),
- zaświadczenie szkoły z dnia 15.02.2016 roku (k.88).

Ojciec małoletnich powodów J. M. (2) złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do wojskowej renty inwalidzkiej i został w dniu 9 lutego 2016 roku skierowany do Rejonowej Wojskowej Komisji Lekarskiej w Ż.

W dniu 11 kwietnia 2016 roku została wydana decyzja o wznowieniu wypłaty wojskowej renty inwalidzkiej ojcu małoletnich powodów od dnia 1 grudnia 2015 roku. Wysokość świadczenia wynosi 2.236,17 złotych brutto.

Dowód:

- pismo (...) w Z. z dnia 1.04.2016 roku (k.119),
- pismo (...) w Z. z dnia 19.04.2016 roku (k.132),
- orzeczenie nr (...) z dnia 9.03.2016 roku (k.134-135),
- wniosek ojca małoletnich powodów (k.136),
- decyzje (...) z dnia 11.04.2016 roku (k.137-138).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo, jako całkowicie bezzasadne, należało oddalić w całości.

Zgodnie, z treścią art.128 kro, obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Obowiązek alimentacyjny obejmuje zatem dostarczanie środków utrzymania i środków wychowania. Pod pojęciem dostarczania środków utrzymania należy rozumieć zaspokajanie normalnych, bieżących potrzeb uprawnionego w postaci pożywienia, ubrania, mieszkania, opału, niezbędnych przedmiotów umożliwiających przebywanie w środowisku i rodzinie. Dostarczanie środków wychowania obejmuje natomiast powinność starań o zdrowie uprawnionego, o jego rozwój fizyczny i umysłowy, stworzenie możliwości zdobycia wykształcenia, zapewnienie dostępu do dóbr kultury. Środki utrzymania i środki wychowania służą temu samemu celowi, a mianowicie zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (tak Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy z komentarzem pod red. K. Piaseckiego, W-wa 2002, s.768).

Obowiązek dostarczania małoletnim powodom D. M. i W. M. środków utrzymania i wychowania ciąży przede wszystkim na ich rodzicach, a z uwagi na fakt, iż matka małoletnich nie żyje, na ojcu małoletnich J. M. (2), albowiem, w myśl art.133§1 kro, rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie.

Zgodnie, z treścią art.132 kro, obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności, albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu

obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Z treści tegoż przepisu wynika, iż zobowiązanie osób w dalszej kolejności, a więc również pozwanych dziadków małoletnich powodów, może powstać dopiero wówczas, gdy osoby zobowiązane w bliższej kolejności, czyli rodzice, nie są w stanie czynić zadość swemu obowiązkowi. Nie są zaś w stanie wypełniać swojego obowiązku, gdy utracili zdolność świadczenia np. z powodu utraty zdolności do pracy, albo też tak wzrosły koszty utrzymania własnego, że świadczenie na rzecz uprawnionego staje się niemożliwe z ich strony. Ponadto, zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 1966 roku (III CR 89/66) „jeśli jedno z rodziców jest całkowicie niezdolne do wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego, obowiązek ponoszenia w całości ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem wspólnych dzieci, spoczywa na pozostałym rodzicu. Dopiero, gdyby zostało ustalone, że drugi z rodziców, mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszystkich możliwości zarobkowych, nie jest w stanie w całości lub w części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu dzieci mogłyby znaleźć się w niedostatku, w grę wchodziłby subsydiarny obowiązek dalszych krewnych, a w szczególności dziadków.”

Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w późniejszym wyroku z dnia 22 kwietnia 1974 roku (III CRN 66/74, LEX nr 7468) wskazując, iż „jeśli jedno z rodziców jest całkowicie niezdolne do wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego - obowiązek ponoszenia w całości ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem wspólnych dzieci - spoczywa w zasadzie na pozostałym rodzicu (por. orz. SN z 24.V.1966 r. III CR 89/66). Dopiero gdyby zostało ustalone, że drugi z rodziców - mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszystkich możliwości zarobkowych - nie jest w stanie w całości lub części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu dzieci mogłyby znaleźć się w niedostatku - w grę wchodziłby subsydiarny obowiązek dalszych krewnych, a w szczególności dziadków (art.128 i 129 kro)”. W wyroku z dnia 16 marca 1967 roku (II CR 88/67, OSNC 1967/9/168) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, iż „art.133§1 k.r.o. nakłada obowiązek alimentacyjny na rodziców dziecka. Dopiero gdyby żadne z rodziców nie było w stanie wypełnić swego obowiązku alimentacyjnego, wejdzie w grę posiłkowy obowiązek krewnego dalszego (art.132 i 129§1 k.r.o.)”.

Uwzględniając powyższe rozważania należy stwierdzić, iż koniecznymi przesłankami powstania obowiązku alimentacyjnego po stronie pozwanych są: brak osoby zobowiązanej w bliższej kolejności, albo niemożność uczynienia przez tę osobę zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami, a ponadto niemożność wypełniania obowiązku alimentacyjnego przez ojca małoletnich powodów oraz pozostanie małoletnich powodów w niedostatku.

W świetle powyższego, opiekunowie prawni małoletnich powodów B. W. i P. W. mogą żądać alimentów od pozwanych tylko wtedy, gdy ojciec małoletnich powodów nie byłby w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi, ponadto, gdyby sami nie mogli wypełniać ciężącego na nich obowiązku utrzymania i wychowania dzieci, do czego jako dalsi krewni małoletnich również są zobowiązani na mocy art.132 kro.

Bezsporne w przedmiotowej sprawie jest to, że matka małoletnich nie żyje, a ojciec dzieci przebywa w warunkach izolacyjnych z uwagi na toczące się postępowanie karne. Wątpliwości nie budzi również to, że został on pozbawiony władzy rodzicielskiej nad swoimi dziećmi, a te z kolei, zostały umieszczone w rodzinie zastępczej u dziadków ze strony matki. Dziadkowie ci sprawują również funkcje opiekunów prawnych dla małoletnich powodów. Faktem bezspornym jest również to, że małoletni powodowie uzyskują renty rodzinne po zmarłej matce, a także posiadają majątek w postaci samochodu osobowego oraz udziału (1/2) w prawie własności lokalu mieszkalnego w Z., który obecnie nie jest użytkowany i generuje dodatkowe koszty utrzymania, a mógłby przynosić małoletnim dzieciom dochody, chociażby z wynajmu. Ponadto, należy również podkreślić, że sytuacja materialna dziadków ze strony matki jest lepsza niż pozwanych – dziadków ze strony ojca. Pozwani utrzymują się ze świadczeń emerytalnych, a ich stan zdrowia nie pozwala na pozyskiwanie dodatkowego dochodu z pracy, mają na utrzymaniu również troje pełnoletnich dzieci, przy czym dwoje z nich jest niepełnosprawne od urodzenia, a jedna z córek studiuje w trybie dziennym. Tym samym, środki pieniężne, którymi dysponują pozwani, również te przynależne ich niepełnosprawnym dzieciom, są niewystarczające do pokrycia kosztów utrzymania rodziny, którą tworzą i wobec której obowiązek alimentacyjny ma pierwszeństwo. Ponadto, jak wynika z wyjaśnień pozwanego, spłacają oni również zobowiązanie finansowe zaciągnięte przez rodziców małoletnich powodów, tym samym uwalniając od tego obowiązku przedstawicieli ustawowych małoletnich. W

toku postępowania ustalono również, że pozwani spłacili część kredytu hipotecznego zaciągniętego przez rodziców małoletnich.

Z kolei, opiekunowie prawni małoletnich pozyskują środki na utrzymanie dzieci z (...) w Ż., mogą również skorzystać ze świadczenia wychowawczego w łącznej wysokości 1.000,00 złotych miesięcznie. O ile, środki te nie powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu wysokości alimentów, to trudno nie zauważyć, że ich posiadanie przez opiekunów prawnych wraz z rentami rodzinnymi dzieci i innymi składnikami majątku, daje podstawy do przyjęcia, że małoletnie w niedostatku nie pozostają. Opiekun prawny małoletnich pracuje w Niemczech i jego zarobki wynoszą około 1.300 euro miesięcznie. Obowiązek alimentacyjny spoczywa również na opiekunach prawnych małoletnich powodów.

Dodatkową przesłanką, którą Sąd zobligowany jest badać przy ustalaniu zasadności żądania alimentów od osób zobowiązanych w dalszej kolejności są – w świetle art.135 kro - usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego.

Zgodnie z, treścią wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1976 roku (III CRN 205/76, LEX nr 7853), obowiązek alimentacyjny babki nie polega na przerwaniu na nią niespełnionego obowiązku alimentacyjnego ojca dzieci, może ona bowiem być zobowiązana jedynie do takich świadczeń na jakie pozwalają jej możliwości majątkowe, przy uwzględnieniu również jej usprawiedliwionych potrzeb (art.135§1 kro). Z powyższego orzeczenia wynika zatem, iż dalsi krewni powinni być zobowiązani do alimentacji w takim zakresie, w jakim nie kolidowałyby to z ich usprawiedliwionymi potrzebami i sytuacją materialną, rodzinną i zarobkową.

Najważniejszym jednak jest to, że ojciec małoletnich J. M. (2) pobiera wojskową rentę inwalidzką w wysokości 1.852,01 złotych i z której to renty, komornik sądowy ma możliwość egzekwowania zasądzonych na rzecz małoletnich powodów alimentów, bieżących, jak i tych zaległych za okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 1 grudnia 2015 roku.

Należało zatem stwierdzić, iż nie została spełniona podstawowa przesłanka sformułowana w art.132 kro, mianowicie brak osoby zobowiązanej do alimentacji w pierwszej kolejności. Materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania jednoznacznie wykazał, że ojciec małoletnich J. M. (2) dysponuje stałym dochodem, który w pełni pozwala na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych wobec małoletnich powodów, co też do stycznia 2015 roku miało miejsce. Przerwa w otrzymywaniu renty inwalidzkiej przez ojca małoletnich była przez niego niezawiniona i wynikała z faktu, że nie mógł on stawić się na badaniach przed Wojskową Komisją Lekarską w Ż. z uwagi na pobyt w szpitalu psychiatrycznym w związku z zarządzoną przez Sąd obserwacją w sprawie karnej. Wniosek w tym przedmiocie ojciec małoletnich złożył w dniu 8 grudnia 2015 roku i ponownie uzyskał prawo do wojskowej renty inwalidzkiej do marca 2018 roku. W tej sytuacji, postępowanie egzekucyjne może być kontynuowane i zostaną również potrącone alimenty zaległe.

Na marginesie, należy jeszcze dodać, co zostało już wcześniej podkreślone, że oprócz konieczności wystąpienia przesłanki z art.132 kro, do zasądzenia świadczeń alimentacyjnych od pozwanych niezbędne jest także wykazanie, że dziecko pozostaje w niedostatku. Niedostatek, jako przesłanka powstania obowiązku alimentacyjnego po stronie pozwanych, wynika z treści art.133§2 kro, który stanowi, że poza wypadkiem alimentacji rodziców względem dziecka, uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Pojęcie niedostatku nie zostało przez ustawodawcę sprecyzowane. W orzeczeniu z dnia 29 września 1958 roku (2 Cr 817/57, OSPiKA 1959, Nr 11, poz.294), Sąd Najwyższy stwierdził, że „pojęcie niedostatku jest względne, albowiem nie odnosi się ono tylko do takiego stanu, gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, lecz określa także i taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb”. Pozostawanie zatem w niedostatku uprawnionego dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, stanowi przesłankę obowiązku alimentacyjnego innych niż rodzice zobowiązanych do alimentacji. Zdaniem Sądu, opiekunowie prawni małoletnich powodów, w toku postępowania w sprawie, nie wykazali, aby małoletnie dzieci znajdowały się w niedostatku.

Mając na uwadze to, że ojciec małoletnich powodów J. M. (2) jest w stanie sprostać swojemu obowiązkowi alimentacyjnemu wobec dzieci oraz sytuację majątkową pozwanych, Sąd, na podstawie art.132 kro w zw. z art.133§2 kro w zw. z art.135§1 kro, powództwo oddalił, stąd orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Na podstawie art.98§1 kpc w zw. z §7 ust.4 w zw. z §6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, poz.163, Nr 1348 ze zm.), Sąd zasądził od małoletnich powodów solidarnie na rzecz pozwanych kwotę 2.417,00 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Sąd miał na uwadze to, że opiekunowie prawni małoletnich wytoczyli powództwo przeciwko pozwanym po raz drugi. Jak wynika z dokumentów dołączonych do akt, opiekunowie prawni małoletnich złożyli wcześniej pozew w Sądzie Rejonowym w Zielonej Górze, ale po wydaniu przez ten Sąd postanowienia oddalającego wniosek o zabezpieczenie powództwa, wycofali pozew przed rozprawą, a wynikiem tego było umorzenie postępowania. W tym samym dniu złożyli pozew do Sądu Rejonowego w Żaganiu, narażając pozwanych po raz kolejny na koszty procesu. Ponadto, z uwagi na toczące się postępowanie w przedmiocie wniosku ojca małoletnich o ponowne przyznanie prawa do wojskowej renty inwalidzkiej, o czym posiadali wiedzę, mogli wstrzymać się z wytaczaniem kolejnego powództwa. Podkreślenia wymaga również to, że w toku postępowania, ponownie próbowali wycofać pozew, na co strona pozwana zgody nie wyraziła. Takie postępowanie opiekunów prawnych daje podstawy do nałożenia na nich obowiązku zwrotu pozwanym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą od pełnomocnictwa, stąd też orzeczono jak w punkcie II wyroku.